

**ROZDZIAŁ** (2041) *sb m*

o jasne, a pochylone (w tym w a 6 r. błędne znakowanie).

sg *N* rozdział (1499). ◇ *G* rozdziału (106). ◇ *D* rozdziałowi (3). ◇ *A* rozdział (95). ◇ *I* rozdziałem (11); -em (1), -(e)m (10). ◇ *L* rozdziałe (166), rozdzi(e)le (4); -(e)le *Strykron* (3); -ále : -(e)le *UstPraw* (1:1), *skróty* (63). ◇ *N a. G a. A a. L skróty* (19). ◇ *pl N* rozdziały (7). ◇ *G* rozdziałów (40); -ów (6), -(o)w (34). ◇ *D* rozdział(o)m (2). ◇ *A* rozdziały (13). ◇ *I* rozdziałami (3), rozdziały (2); -ami *BudNT*, *NiemObr*; -y *BielKron*; -ami : -y *SarnStat* (1:1); ~-ami (2) *NiemObr*, *SarnStat*; -ami (1) *BudNT*. ◇ *L* rozdziałach (7), rozdziałéch (5); -ach *RejWiz*, *BudNT* (2); -éch *SkarJedn* (2), *SkarKazSej*; -ach : -éch *SarnStat* (4:2); ~-ach (6), -ách (1); -ach : -ách *SkarJedn* (1:1); -éch (2), -(e)ch (3).

*Sł stp*, *Cn notuje*, *Linde XVI* (osiem z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*

**I. Czynność, działanie** (120) :

**1. Podzielenie całości na części; divisio** *PolAnt*, *Calep*, *Cn*; *partitio* *Mącz*, *Cn*; *discretio*, *distinctio*, *divisura*, *incisio*, *separatio* *Calep* (47) : bowiem ona [jedność, tj. liczba jeden] tak się łączy: iż łama w łobie żadnej części ani rozdziału [...] nie dopuścza. *KłosaAlg A2*; *Mącz* 281c; *Calep* 329a, 336a.

*Zwrot*: »rozdział uczynić« (1): *Erciscere*, [...] significat dividere – *Dzielicz*, *rozdział uczynicz*. *Calep* 370b.

**a. O terytorium państwa** (4) : Dawidowe królestwo świeckie/ Pan Bog dla grzechów syna jego Sólomona na dwoje rozdzielił: y on rozdział był zwolewy jego *SkarJedn* 208; Oyczyzná też rozdziałow iáko iedno ciáło nie ćierpi. *SkarKazSej* 676a, 684b.

*rozdział czego* (1): Y tak zmocnił [król *Jeroboam*] heretyctwem onym niezgodę y rozdział królestwa *SkarKazSej* 685a.

**b. O podziale geograficznym** (5) :

**α. O podziale państwa na krainy** (4) :

*rozdział czego* (3): Drugi rozdział *Francyiey*/ iedną część ziemi *Fráncufkiey* zową *Togátá* álbo/ *Cifalpmá* [*lege*: *Cisalpina*] [...] Druga część *Longobardia* *BielKron* 280v, 278 *marg*; *SarnStat* 102.

*Z przymiotnikiem od nazwy miejscowej* (1): że nie łuwáłką rázem *Polká* łye ná woynę rułzy/ ále koleię iedná część wedle rozdziału *Koronnego*. *OrzRozm V3*.

**β. O podziale Ziemi na kontynenty** [*czego*] (1) : Włzytká ziemiá ielth rozdzieloná ná trzy części/ iedną część *Azyá* zową/ drugą *Afryká*/ trzecią *Europá*. (*marg*) *Rozdział* ziemi (-) *BielKron* 263v.

**c. O ludziach, społeczności** (11) : Takież y niewiáły rozdzielwłzy w iedney gromadzie były *Barbary*, w drugiey *Doroty* etc. według rozdziału á licłby gromad [*iuxta numerum turmarum*] *MiechGlab* 87.

*rozdział czego* (1): *SarnStat* [1023] *cf Szereg*.

*Wyrażenie*: »rozdział [kogo] po wszej ziemi« (1): Abowiem w rozdziale narodów po włzey ziemi [*In enim divisione gentium terrae totius*] poltháwł nad kałdem z nich *Kłiążę*. *BibRadz Eccli* 17/14.

*Szereg*: »roztárgnienie i rozdział« (1): iż przy tytule *Wielkiego Kłięstwá Litewskiego* y dołtoieństwach y wrzędziéch włzytkich [...] [*Litwa*] zolťác ma: gdyż to ziednoczenia y łpółeczności téy rołtárgnienia y rozdziału nie czyni. *SarnStat* [1023].

**α. O wojsku (7) :** A to pozwolenie poselskie na rozdział ten woienny, który pro hac vice tylko na ten jeden rok zezwalają [...] nie ma preiudicare stanu rycerskiemu *Diar* 81 [*przekład tego samego tekstu (2)*] *UstPraw* K3v, *SarnStat* 117.

*rozdział czego (2):* O DWOIAKIEY WOYNIE POTOCZNEY y Rufzeniu poſpolitym: [...] ordinacia Auguſtá, y o rozdziale woýłká *SarnStat* 424, 424.

*Zwroty:* »rozdział czynić [między kim]« (2): tedy ná každého zoſobná iézdného/ [...] powinniſmy im dáć [...] po pięci grzywien [...] Rozdziału żadného ná części woýłk/ [...] nie czyniąc między nimi. *SarnStat* 132, 132.

*Wyrażenie:* »rozdział na części [kogo]« (2): á nie mamy ich dłužey trzymać ná żołdzie tych pięci grzywien/ iedno ćwierć roku. Rozdziału żadného ná części woýłk/ ták wielkiego iáko y máłého/ nieczyniąc między nimi. *SarnStat* 132, 132.

**β. O Sądzie Ostatecznym (2) :** Rozdział ná dniu Sądnym. *SkarŻyw* 121 *marg.*

*Zwrot:* »uczynić rozdział« (1): Tedy Anyołowie vczynią/ iáko Pan mowi/ rozdział: Odłączą czarne od białych *SkarKaz* 6b.

**d. O religii, kościele (18) :**

**α. O chrześcijaństwie (16) :** Bo nie ma kościoł Rzymſki ferca heretyckiego ktore fię wſzjtko w rozdziałach kocha *SkarJedn* 250 [*idem* 372], A3v, 372; *SarnStat* 122; herezye y różne wiary dziełá kroleſtwá/ y rozdziałem ie gubią. *SkarKazSej* 684b, 671b [2 r.].

*rozdział czego (3):* *KromRozm III* A6v *marg*; Zły rozdział wiary/ bo iedná ieft *SkarKazSej* 675b, 675b.

*rozdział od kogo, od czego (1):* [*Grekowie*] nic nie opuſćili co ku wiecznemu rozdziałowi od kościołá y od przełożonego ſwego [...] ſłużyć mogło. *SkarJedn* 242.

*rozdział między czym i czym (1):* poniewaſz fię ſtał rozdział między nią [*tj. Konſtantynopolem*] y innymi kościoły Kátolickimi. *SkarJedn* 141.

*rozdział czyj (1):* Wefel fię mátko kościele S. ktora ná dzieci ſwe [...] iuż ziednoczone y ſpokoyne pátrzyſz. Niedawnoſ prze ich rozdziały rzewno plákáłá *SkarJedn* 269.

*Zwrot:* »rozdział czynić« (1): *SkarKazSej* 671a *cf* »rozdziały i schizmy«.

*Wyrażenie:* »rozdział kościelny« (1): Nic [...] ták bárzo Páná Bogá nie gniewa/ iáko rozdział kościelny. *SkarŻyw* 92.

*Szeregi:* »rozerwanie i rozdziały« (1): Iedno złe/ [...] ferce/ ſzuka z namnieyſzych przyczyn rozerwánia y rozdziałów. *SkarJedn* 371.

»rozdziały i schizmy« (1): ábyſmy [...] rozdziałów y ſſchizmow/ w iednym Chryſtuſie zwiázáni y ſpoini będąc/ nie czynili. *SkarKazSej* 671a.

**β. O judaizmie (2) :**

*Szereg:* »rozdziały i (a) sekty« [*szyk 1:1*] (2): Bluzniercy oni/ czynili fię ták dobrymi iáko y Aaron [...] ſekty y rozdziały w wodząc/ lud do ſwey niezbožney kupj zbierali [!]. *SkarŻyw* 483, 483.

**e. Podział na okresy (o czasie) (4) :**

Wyrażenie: »rozdział czasow« (3): *WróbŻółt* 103/19; *BibRadz* I 1c marg; ponieważ toż niebiefkie budowanie/ raczył ie nam íprawić ku rozdziałom czáfów y odmiány/ íákoby íákí zegar napewnieyfzy *LeovPrzep* F2.

Szereg: »roznica i rozdział« (1): Ná pewne czáfy. *Gen* 1/14) W tym fłowie znaczy fię roznicá y rozdział czáfów ku pożythku ludzkiemu wftáwionych *BibRadz* I 1c marg.

2. Danie kilku odbiorcom po części tego, co jest do dyspozycji; *distinctio, divisio JanStat, Cn; partitio Cn* (63) :

rozdział czego (pl) (5): *BielKron* 119; O Rozdzíale dochodów Królewfkich *SarnStat* 485. Cf Wyrażenie.

Wyrażenie: »rozdział łupow« (3): Po zborzeniu miáftá Illium y rozdzyste łupow/ odciągnęli Grekowie od niego *BielKron* 60, 57 marg, 60 marg.

a. O przysądzonej własności, majątku (48) : kthoresmy [imienie] zatrzymały wpokoyu porozdzyalye, kthorego mamy rozdziału zapysch *ZapWar* 1522 nr 2287; Iako then ogrod [...] zaliezy kv stharemu Syedliskovy kthore my syą dosthalo srosdzyalyu *ZapWar* 1523 nr 2191, 1505 nr 1998, 1522 nr 2287, 1525 nr 2317, 1534 nr 2360, 1547 nr 2640, 1553 nr 2685 [2 r.]; *UstPraw* B3, B3v; *BielKron* 261; *ZapKościer* 1580/5, 7v [3 r.], 1585/54v; A ie fliby kto chcąc odísterknąć tego/ który rozdziału dóbr proí/ przął go bydź krewnym/ [...] *SarnStat* 839, 594 [2 r.], 677 [2 r.], 1244.

rozdział kogo (pl a. coll.) (2): Dyonizyus [papież] [...] rozdzyleli Bífkupie dyocezye/ Plebáńfkie fary/ Klafztory poftánowił (marg) Rozdział duchownych. (–) *BielKron* 153, 321v marg.

rozdział czego [w tym: pl (3)] (4): isz tesz thą vgodą [...] zobopolnye są postanovily y vczynily a to okolo rosdziału ymion swych *ZapWar* 1548 nr 2668, 1513 nr 2064, 1548 nr 2668. Cf rozdział czego między kim.

rozdział między kim [w tym: coll. (4) „sobą” (3), [pl]] (7): *ZapWar* 1550 nr 2665; nie będziem dáwać Commiflyey iedno ná gránice między dobrámi náłzemi/ á o roździał między brácią álbo blífkiemi *UstPraw* I2; Rozdział między brácią przez przyiaćioły vczyniony, íáką dawność ma. *SarnStat* 593, 1177; [KsięgiSqdŁqck 1581 nr 264]. Cf rozdział czego między kim; Zwrot.

rozdział czego między kim (coll.) (1): Item, na rozdział dóbr dziedzicznych między brácią. *SarnStat* 836.

rozdział między kim a między kim (1): Ítal fię íeft rozdział miedzi Marćinem Smukala a miedzy wyzei napífanemi dziećmi *ZapKościer* 1579/1.

rozdział między kim (pl) a z kim (1): Stal się rozdział między pozostałemi dziećmi niekiedy Sliachetnego Grzegorza Nieśiolowskiego [...] A s Sliachetną Katarziną Nieśiolowską pozostałą małżonką [...] y dziećmi íey. *ZapKościer* 1580/6v.

rozdział czyj [= przez kogo lub w czyjej obecności dokonany] (1): (nagł) O Rozdzyele przyiaćielskim. [...] (–) Gdy przyiaćiele rozdzíelą kogo zá ktorym rozdzíalem/ każdy fnich dzierzy część íwá ípokoyne przes trzy látá *UstPraw* B3v.

W połączeniach szeregowych (4): WSzyftki domy Bożé álbo Kościoły/ we wlytykch ich práwíech/ íwobodách/ wolnościách/ gránicach/ rozdzíalách ítarych [...] chcemy wcale záchowác. *SarnStat* 181 [idem (2)] 628, 890, 1177.

*Zwrot*: »rozdział (u)czynić, udzielać« [*w tym: z kim i z kim (pl i coll.) (2), między sobą (2)*] (5): zatrzymałem spokojne pozywanye [*imienia*] za thym tho rozdziałem sznymy y zgynna ych bracza *ZapWar 1529 nr 2373, 1529 nr 2373, 1548 nr 2668, 1551 nr 2684*; Który ten rozdział wdzałaly myedzy łzobą wzegach chelmyenłkych *ZapKościer 1585/54v*.

*Wyrażenie*: »rozdział wieczny« (2): yakom ya tho hymyeny [..] zarosdziałem wiecznem słownem zadzierzał *ZapWar 1542 nr 2429; UstPraw B3v*.

*Szereg*: »rozdział i pomiar« (1): O rozdziale i pomiarze. *SarnStat 1177*. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

**b. O państwach, terytoriach danych we władanie (10)**: Abowiem [*cesarz Lotargius*] miał dwa bráty/ [...] s którymi bitwę w Gálliey zwiodł o rozdział *BielKron 171, 11v*.

*rozdział kogo [= między kogo] (1)*: Potym Iowifz gdy fie z bráty rozdzielał/ przyfzedł nań dział ná włchod łłońcá (*marg*) Rozdział Bogow zyemłkich. (-) *BielKron 25*.

*rozdział czego (pl) (3)*: Rozdział kroleřtw po Alexándrowey śmierci. *BielKron 127, 43 marg, 48 marg*.

*rozdział kogo z kim (1)*: Rozdział Abráámá z Lotem. *BielKron 11 marg*.

*rozdział czego między kim (1)*: Rozdział źemie Chánáneyłkiey między łyny Izráelłkiami. *BibRadz Ios 14 arg*.

*rozdział w czym [= czego] (1)*: *KołakCath Bv cf Zwrot*.

*Zwrot*: »rozdział [czego] uczynić, [między sobą] udzielać« [*szuk zmienny*] (1:1): y wczyniwfzy rozdział kráiny Indeyłká/ Medłká/ y Lidiyłká [...]/ dáli Eumenowi krolowi. *Leop 1.Mach 8/8; [bracia]* Ná łtolicę Oycowłká potym przyiácháli/ Y między łobą rozdział w Kxięřtwie wdźiáláli. *KołakCath Bv*.

**3. Uczynienie, że coś będzie osobno, rozłączenie, oddzielenie (8)**: *RejPos 291v*; Potrzebá było dawno o tym rozdziale [*cf niżej Zwrot*] wiedziec y myślić/ áby nam tego śmierć nie wydárłá/ y od tego nas nie oddzieliłá/ co nam żywot lepłzy po śmierci dáie. *SkarKaz 387b*.

*rozdział kogo od kogo (1)*: O iáki tám [*na Sądzie Ostatecznym*] rozdział będzie/ mátki od łyná/ łyná od oycá/ brátá od brátá/ łiołtry od łiołtry? *SkarKaz 6b*.

*rozdział od czego (1)*: Bo z dáleká pátrząc nie poznamy go [*kresu życia ludzkiego*]/ y iáki rozdział od tego co miłuiem ná świecie czyni. *SkarKaz 387b*.

*rozdział z czym (1)*: Skarb poboźnego [...] powołanie ná żywot bogomyłny/ który rozdziału z światem/ y z iego zábawkámi potrzebuie. *SkarŻyw 16*.

[*I sg w funkcji przysłówka*: »rozdziałem« = *oddzielnie, osobno*: Domów w tym mieście różnie leżących jest niemało, które się tu rozdziałem będą pisać. *LustrRus I 114.*]

*Zwrot*: »rozdział czynić« = *oddzielać (2)*: On krol Agág wyřzawfzy śmierć z blizká/ [...] záwołáł: Tákili to śmierć rozdział czyni [*Sicine separat amara mors Vulg 1.Reg 15/32*]? *SkarKaz 387b, 387b*.

*Wyrażenia: peryfr.* »rozdział z światem« = *śmierć (1)*: iż on [*Hannibal*] widząc przed łobą wielkie łpráwy/ gdzie łzło o rozdział z światem/ á wždy żadnego przelęknienia ná nim nie było znác. *BielSpr 43v*.

»rozdział żywota« = *utrata życia, śmierć (1)*: Senat im [*pospólstwu*] to rozwdził ná obie łtronie/ iż byłmy tym rozgniewáli Cefárzá/ [...] łciága fie to blifko różdiálu [!] żywotow náłznych *BielKron 205v*.

4. *Przydzielenie każdemu jakiejś funkcji, wyznaczenie do wykonania czegoś* (2) : Comiśsarze do Inflant aby do rozdziału naznaczono *ActReg* 68.

*rozdział kogo* (pl) (1): Rozdział Wrotnych losem/ ktorzy máią kthorych drzwi pátrzyć *Leop* 1.Par 26 arg.

**II. Stan wynikły z podziału (1824) :**

1. *Część; divisio, partitio Vulg; distinctio JanStat (1797) :*

*rozdział czego* (1): Pięc też ieft rozdziałow niebieskiego okręgu *KłosAlg* A2v; [*Leop* Ier 34/19 (*Linde*)].

*Z liczebnikiem zbiorowym [= na ile części]* (1): Pięc wnętrznich [zmysłów] prawie w mozgu máią komori [...]. *Pirwłza* w czele ta ma troy rozdział. *GlabGad* A5v.

a. *Część, fragment tekstu; passus JanStat (1782) :*

*rozdział czego* (1): Y wierzę że ten rozdział Kredá ieftłh wzięty s tego mieyćcá. *SarnUzn* F8v.

α. *Jedna z części, na jakie dzieli się książka, utwór literacki, naukowy itd.; caput PolAnt, Modrz, Cn; capitulum Miech [w tym: w połączeniu z liczebnikiem porządkowym (1638); rozdział + liczebnik (1523), liczebnik + rozdział (115)] (1781) :* *WróbŻołt* oo6; Thu przez then rozdział wzytek yeft modlitwá przeciwno złym á fáłefznym fkaścom náuki Páńkíey *LubPs* bb6v *marg*; *Przedmowá* [...] przy kthorey ieft Argument o wzytkich Rozdzialech/ krotko wypifány. *RejWiz* A4v; Ten pirwłzy Rozdział zowá *Ipokrátés*/ ktory iákoby czyni rzecz ku swoim diſcipułom *RejWiz* 1; Rozdział ófmy kthory zowá *Plato*/ gdyż tu będyemy mieć rofpráwę o Bogu *RejWiz* 107v, A5, A5v, A6 [4 r.], A6v [4 r.], A7 [5 r.] (46); *RejZwierz* 2 żp, 48, 76v, 100, 113; Kłięgi pierwłze *Kroniki wzytkiego Swiátá. Rozdział Pierwłzy. BielKron* A6; *IOel Prorok* [...] *Pifał* kłięgi ze trzemi rozdziały *BielKron* 92v; Nie wzytki kápitułá iego [*proroka Daniela*] máią *Zydowie*/ ále v nas ma rozdziałow XIII. *BielKron* 93, 92v, 93v [2 r.], 94 [2 r.], 94v *marg*, 96 (21); *Ktore żyły/ kiedy máią bić/ á dla ktorých niemocy puřczány/ w tychże Trzećich Kłięgách/ w Rozdziale trzećim naydzieřz. SienLek* 33, a3v, 2v, 7, 9v, 11 (24); *O Rozdzialech też czytelniku na krotce rácz wiedzieć/ Naprzod iże Krákwólki tłumácż Cáputámi/ á Brzeřcy Kapitułámi zowá/ to mi fię by namniey niepodobáło. Bo Kapitułá/ fá kłiężá kanonicy/ Caput lepak ieft fłowo łácinńkie/ A ták wolałem ie Rozdziałami zwać *BudBib* c2; znaydzieřz tu w tem nářzem tłumácżeniu niemáło tákich rozdziałow/ ktore fię nie tam záczyńáią/ iáko w inych Bibliách *BudBib* c2; *Rozdział I. NAprzod řtworzył Bog niebo y ziemię. BudBib* Gen 1/1; *Poczátku tego rozdziału wedle łácinńkiego textu niemářz w tym nářzym wykłádzie/ ále wedłóg Greckiego ták fię poczyna BudBib Esth* 15 arg, cv, c2v, *Gen* 6/1, I 3c *marg*, *Gen* 7/1 (226); choć mądrzy tłumácże/ w Dzieiách Apóřtołńkich/ Bo w Rozdz. 5. fáłżywie ono przełozyli. *BudNT przedm c, k. d3v* [2 r.], A6 *marg*, A8v *marg*, B8 *marg*, F3v *marg* (55); *CzechRozm* 126v; 4. część tego rozdziału ieft/ iż *Krol* nie tylko wedle wyrokow ábo Státutow/ ále też wedle przykłádow ma rządzić. *ModrzBaz* 15v, 78v, 79, 116v, 118; iefzczem tych Křiąg zá trudnořćiami przeczytác czářu niemiał/ tylkom kilká rořdziałow (ná predce [!]) przebieżał. *ModrzBazBud* ¶6; *Rozdział 5. Kořćioł S./ práwy/ ieden ieft nie dwá áni trzy. SkarJedn* 37; To fię w tym rozdziale dołozýło/ ná obrzydzenie błędu tych Heretykow *SkarJedn* 53, A7v, 1, 6, 11, 16 (23); *Oczko* 5v; *SkarŻyw* 321; A *Titus Liuius* *Hiftoryk řławny* [...] ták mowi w kłięgách trzećich w rořdziele trzećim [...] *StryjKron* 26, 31 [2 r.], 66, 86, 110, 175 (26); w 4.*

rozdzia. przypomina Apoftoł/ czego ich wftnie wczyl *NiemObr* 76, 11, 76, 78, 86, 94, 103, 126; Przydano do kázdego rozdziału NAVKI, o tych rzeczách/ ktore się w Modlitwách zámýkáią *LatHar kt*; nie bárzo zábáwionym/ dobrzeby czytác co dzień ná ten czás/ Wianek tey SPánny/ z rozdziału síodmego *LatHar* 397; Maż też do wšytkich Swiętych modlitw kilká w pierwfzym rozdziale/ ná kárćie 40. *LatHar* 473, ++8v, 55, 243 [3 r.], 246, 247 (42); Przydáne fá Náuki/ y Przeftrogi máło nie zá kázdym Rozdziałem *WujNT kt*; Iedne [annotacje] krotfze ná brzegu przy textcie: á drugie dłuźfze ná końcu máło nie po kázdym Rozdziale położone. *WujNT przedm* 23; Liczby w Argumenćiech ábo w Summáriufzách Rozdziału kázdego rozládzone/ znáčzą wierfze Rozdziału *WujNT przedm* 28; Záčzáłá fá Rozdziały Słowienćkie/ iákom w Przedmowie powiedział. *WujNT przedm* 30; Pierwfa [część] opifuie dziećinćstwo náłzego Zbáwicielá. w Rozd: 1. y 2. *WujNT przedm* 41; Rozdział I. Lift I. *WujNT* 1 žp, *przedm* 24, 25 [6 r.], 26 [4 r.], 28, 33 (350); [A imo to wšytko y Rućkich rozdziałów/ ktore oni záčzáłami Zowia/ wzywamy *CzechNT* ++4].

*rozdział* *czego* (458): Tractatu wtorego rozdział 1. *MiechGlab* 35; Rozdzyał fzofty kfiąg pirwfzych. *BielKron* 26v; Rozdzyał dzyefiáty kfiąg pirwfzych Kroniki they *BielKron* 46v; Ieft iefzcze tego Hozeafzá więcey rozdzyałow pílmá fwiętego/ ktore tu opuźczám *BielKron* 92v; Rozdział Szofthy Dźiefiátych Kfiąg/ o żeglowaniu Amerykułá Wefpucyá. *BielKron* 446v, 20, 27, 30v, 41v, 49 (58); Co fy tycze znákow ktore wkázuią zawadę álbo chorobę w Pierfiach/ o tym maż w rozdziale trzinaftym Kfiąg wtorych *SienLek* 83, 73, 78v, 85v, 159; á wedle rozdziałów nam poddánych/ tego ich wyznánia wšyćtkich Apoftołów imioná/ w tym fćládzie z ośobná widzimy *BialKat* 68v, 41, 83v; *BudBib* b4; Rozdział síodmy tego Ewánielium dźiefieyfe księgi ták kończą. [...] *BudNT* Hh6v; *SkarJedn* A7v, A8, A\*v, 257; HARFA DVCHOWNA. To ieft/ Dźiefieć rozdziałow Modlitw Kátholickich *LatHarkt*; Macieia Striykowskiego Ofofteuiciufá C. Z. Kroniki Litewskiej Kfiąg pierwfzych Rozdział pierwfzy. *StryjKron* 1. Cf *W formule lokalizacji biblijnej*.

*rozdział* *o czym* (223): *FalZioł* III 6b, 33d, IV 1c; Rozdział 2. O pierwfzym fmyfle ktory ieft widzenie. *GlabGad* B4; O Mammach albo o cickach, Rozdział 16. *GlabGad* D6, B7, B8v, Cv, C2v, C4v (19); Rozdział 2. O rodzaju Tatarow, Vlanow, abo Przekopćkich. *MiechGlab* 70; Rozdział pierwfzy o Rućkicy ziemi y o iey powiatach. *MiechGlab* 76, 5, 6, 14, 21, 24 (13); Rozdzyał dzyewiętnafy o Prorocech przednieyfyh fćarego zakonu. *BielKron* 91v; Rozdzyał dwudzyefy kfiąg pirwfzych o Grecyey. *BielKron* 98; Rozdzyał dwudzyefy y pierwfzy kfiąg pirwfzych/ o záłożeniu Rzymu *BielKron* 98v; Rozdzyał trzydzyefy y ośmy/ o Aryftotelefie y o inych Mędrcoch. *BielKron* 127v, 11, 20, 27, 41v, 49 (55); będzie pierwfzy rozdział o Częściach Wagi y Miáry Lekárskiej. *SienLek* 45v; Rozdział Iedennafty. O znákoch czterech Wilgoći przyrodzonych *SienLek* 28; Rozdział czwarty. O Wízach/ Gnidach/ ktore też głowę nietylko dręczą/ ále y plugáwią *SienLek* 49v; Rozdział czwarty. O rozmáitym świerzbie/ álbo kroftach. *SienLek* 133, 18v, 25, 32, 38, 39v (60); *BielSat* E; Rozdział dwudzyefy wtory. O powinności Poddanych. *ModrzBaz* 49; Rozdział dwudzyefy fzofty. O Poiedynkowych bitwách. *ModrzBaz* 62; Rozdział czwarty. O karaniu mężoboyftwá. *ModrzBaz* 142, 15, 29, 30v, 31v, 32v (31); *SkarJedn* 266, 368; O czwartim Maźeńftwie Iágiełowym. Rozdział IX. *StryjKron* 552, 552, 557, 567, 582, 587 (16).

*rozdział który (z nieliczebnikowym określeniem) (14):* ośobnie przyłżył Rozdział o tym gadkę mieć będzie. *SienLek* 108; mowi Márek Ewányeliłtá w ośtátnim rozdziale/ Idźcie po wśzytkim świecie *SienLek* T[tt]4v, 144v, 145v, 148, 148v, 155, 156v, 158; Wtychże kłięgach Mądrości w Rozdziale ośtátecznem w wirźzu 18. ták przełóżyli. [...] *BudBib* c2v; *SkarJedn* 42, 56, 228; *WujNT* 496.

*W formule lokalizacji biblijnej z numerem wersetu i/lub tytułem księgi [w tym z podaniem tytułu lub autora: czego (383), tytuł/autor w N (148), według kogo (123), u kogo (23), w czym (22), z czego (3)] (629):* *GlabGad* L4v; II kłięgi Krolewłkie/ rozdział ich VI. *BielKron* 70 marg; Máttheufz w III rozdziale. *BielKron* 137 marg, 138v, 143v; *KuczKat* 220; Tak przełóżyli wirźz 10. Rozd: 18. tychże pierwśzych kśiąg krolewłkich. *BudBib* b2v; A iż prawdę mowię/ doznáłz tego z wierśzyká/ 7. Rozdz. 8. kśiąg ktore mądrościá zowá *BudBib* c2, b2v, b4v [2 r.], cv, c2v [2 r.], c3 [4 r.] (26); Takież w Rozdziale 7. v tegoż Ewanieliſty wirźz 1. tak w niektórych kśięgach nápiſan [...] *BudNT przedm* b2; Tákże v Marka w rozdziale 11. cáły wirźz 26. w Greckich kśięgach przeſtápieno. *BudNT przedm* b4v; Toż rozumiem y o onych słowach v Ioháná ś. w rozdz. 5. w wirźzu 18. *BudNT przedm* b6v; Drugá omyłkę táką małz w Rozdziale 24. *BudNT przedm* b7, *przedm* b2 [2 r.], b2v, b3 [3 r.], b4 [2 r.], b4v (27); *ModrzBaz* 49v, 78v, 79, 127v [2 r.]; iáko Páweł świádczy/ do Efełkich/ w 4. rozdziale. *NiemObr* 34; Przypomniemy tedy łobie łłowá duchá Bożego/ w liście do Zydow w 1. rozdziale. *NiemObr* 70; Piáraz liſtu do Zydow/ w 10 rozdzia. ośobliwie zacność/ y wolność Chryſtyáńká opiſuie *NiemObr* 84; Czego mamy znáczne świádectwo w Ziáwieniu Ianá ś. w rozdziale 3. *NiemObr* 112, 9, 10, 30, 33, 34 (57); *Phil* N4; To ieſt hiſtoria męki Páńkiewy/ opiſána od í. Máttheufzá w rozdziale 26. y 27. *LatHar* 688 marg, ++8v, 74; Ewángeliey Rozd: 20. Rozd: 20. według Máttheufzá. *WujNT* 83-84 źp; Ewángeliey Rozd: 6. Rozd: 6. według Márká. *WujNT* 147-148 źp; Czterech wípomina Márek ciotecznych bráciey Páná Ieſufowych/ Iákubá/ Iofephá/ Iudę y Symoná. O czym wyż: w Rozd: 8 v. 20. *WujNT* 310; Przez tę wodę Budny náukę rozumie: iáko y wyźſzey w Rozd: 3. v. 5. *WujNT* 318; Rozd: 1. Dzieie Apóſtołłkie. *WujNT* 394 źp; Apóſtoł bárzo chwali wiáre y poſłuźeńtvo kościołá Rzymłkiego. Pátrz Rozd: 1. v. 8. *WujNT* 576; LIST PAWŁA S. DO TYMOTHEVSZA WTORY. ROZDZIAŁ I. *WujNT* 734; Liſtu do Zydow. Rozd: 13 *WujNT* 783 źp, *przedm* 13, s. 3 źp, 5, 9, 15 (552); *SkarKaz* 1.

*Z przymiotnikiem odrzeczownikowym [= czego dotyczący] (4):* Tylko z tego Státutu wśzyłtek rozdział woienny y obronie źiemłkiewy [...] káſsuiemy *SarnStat* 1062 [*idem* 1191] 1062 marg, 1191 [2 r.], .

*W połączeniu z krótkim przedstawieniem treści (97):* Rozdział pierwśzy: z kąd połli Tatarzy y iáko w te ſtrony przyłli. *MiechGlab* 2, 17, 32; Rozdział Siódmy/ iáko Krol Portugálłki Emanuel poráził Maury *BielKron* 448, 449; Rozdział Siódmy. Zálecánie Potraw godnych ku záchowániu zdrowia *SienLek* 6; Rozdział Piętnáſty. Oczom krwáwym/ ípuchłym/ y ſwierźbiácyym/ iáko pomagáć. *SienLek* 67, 1, 2, 3, 4, 5 (16); Rozdział ſiódmy. Obyczáie Dworu/ y poźytki. *ModrzBaz* 12v; Rozdział dwudźieſty pierwśzy. Aby ſię białe głowy w wrzędy nie wtráćály. *ModrzBaz* 49; Rozdział dwudźieſty ſiódmy. Miecze/ y inſze wśzelákie naczynia do obráżenia wczynione *ModrzBaz* 63v; Rozdział piąty. Rozność á rozdział praw. *ModrzBaz* 73v; Rozdział trzeci. W ktorem ieſt krotkie przypomnienie niektórych wad w Rzeczypoſpolitey. *ModrzBaz* 140, 2v, 3, 3v, 4, 5 (42); Rozdział. 2. Iż nie Lácinnicy

od Grekow/ ále Grekowie od Lácinnikowodftąpili [!] *SkarJedn* 159; Rozdział 3. Summa w krotkości/ dla czego y kiedy Grekowie odftąpili od iedności Kościoła Bożego *SkarJedn* 167; Rozdział 17. Przeciw tym ktorzy tego S. Zboru Florenckiego nie trzymáiąc iáko fą winni/ vpornie y bezrozumnie mu przygániaią *SkarJedn* 287, 154, 172, 180, 191, 194 (29); Siem w Sirádzu z Litwą. Roździał VIII. *StryjKron* 616, 742; ROZDZIAŁ VIII. Kápłánftwo Chriftofowe zacnieyfze ieft nád zakonne *WujNT* 766, 767, 785.

*W połączeniu szeregowym (1):* Ktory to Przywiley we wftytkich punkciech/ condiciách/ rozdziałách/ y artykułach [...] potwierdzamy *SarnStat* 915.

*Szeregi:* »rozdział albo głowa« (1): Ono mnieyfza żem Rozdziały álbo głowy [...] nie miedzy tekftem/ ále po kraioch znaczył. *BudNT przedm* d3.

»księgi i rozdziały« (1): Nowy Teftament [...] Argumentámi ábo Summáriuszami káżdych Księg/ y Rozdziałów/ y Annotacyámi po brzegách obiáśniony. *WujNT kt*.

»rozdział i wiersz« (1): miedzy fzyrfzymi liniámi/ ná tymże wnętrznym brzegu/ fą Concordántiae ábo mieyfca [...] kázde z rozdziałem y z wierfzem fwoim *WujNT przedm* 25.

»zaczáło, to jest rozdział« (2): *BudNT* d3; maż też po brzegu Záčzáłá/ to ieft Rozdziały Słowieńkie y Rułkie wżędy przypifáne *WujNT przedm* 24.

**b. Część ziemi, terytorium (3) :** Ale iż w rozdziałech, przy Długimpolu Czorfstynie pod tą gránicą/ [...] fą polá płonné/ [...] wftáwiamy: iż [...] *SarnStat* 188, 1211.

*rozdział czyj (1):* Thá ieft ziemia ktorą podzielićie lofem w dziedzictwo pokoleniam Ifráelkim: y te rozdziały ich *LeopEz* 48/29.

**c. Grupa, klasa społeczna (6) :**

**α. O każdym z dwunastu rodów, plemion Izraela (4) :** bo wftytek lud Izráelki był rozdzielon ná 12. rownych części dla tego ony części rozdziałem zowie. *BudBib* I 234b *marg*, I 234b *marg*.

*rozdział czyj (1):* áby wiernie dzielili bráćiey fwoiey działy/ [...] wftytkim kthorzy wchádzaly do kościoła Páńkiego [...] ná kázdy dzień ku pośludze y obrzędóm ich według rozdziałów fwych *Leop* 2.*Par* 31/16.

*Szereg:* »rozdział albo oddział« (1): ále fię tu przez rozdział álbo oddział rozumie pewny poczet ludzi *BudBib* I 234b *marg*.

**β. Oddział wojska (1) :**

*Szereg:* »odmiana albo rozdział« (1): Zás nád odmiáną miefiácá wtorego (był) Doday Achochy(fki) á odmiany iego (*marg*) wł: odmiany (álbo rozdziału) iego. (–) y Mikloth (był) fprawcą/ ktorey bywáło dwádzieścia y czterzy tyfiące. *BudBib* 1.*Par* 27/4.

**γ. Zmiana, tj. osoba lub grupa osób wyznaczona do wykonania jakiegoś zadania, zastępująca poprzednią (1) :** A Rozdziały Wrotnych the fą/ z Korytow/ Mefelemia/ fyn Kore/ z fynow Afaffowych. Synowie Mefelemie *Leop* 1.*Par* 26/1.

**d. Odłam w obrębie kościoła chrześcijańskiego (1) :**

*Szereg:* »rozdziały i kupy« (1): Oni [tj. *Chor, Datan i Abiron*] fełty czynili [...]: tofz y ci [współcześni *heretycy*] czynią/ ná ták wiele rozdziałów y kup niezbożnych/ Chrześciány tárgáiąc. *SkarŻyw* 493.

**e. O porach roku (2)** : Roku czterzy części łą/ ktoregoż rozdziału początek iesth Sloncze swem biegiem pod dwanaście znamion niebiefkich. *FalZioł* [\*8]v.

*Wyrażenie*: »cztery rozdziały roku« (1): Pretho natura łąpawiła czterzy rozdziały roku/ czterzy też łą części niebá od ktorich ty tho czały roku biorą początek *KłosAlg* A2v.

**f. Część, odnoga rzeki powstała z podzielenia głównego nurtu (1)** : W Europie Dunay przednieyła rzeká/ z gor Alpes wychodzi/ á wpada w pontskie morze siedmią rozdziałow. *BielKron* 461.

**2. Rodzaj, kategoria (3)** : bowiem łąszczę iest łąpraw przyrodzonych [...]/ ktore łą wielkość/ kxtałt/ farba/ postawa/ rozdział/ y rużanie albo odmiana. [...] Takież odmiany iest łąszczęioraki rozdział/ rodzenie/ każenie/ rościenie/ zniżczenie/ farby odmiennosc y mieścza przemienienie *KłosAlg* A3.

*Zwrot*: »[co] w rozdział spólny łąść« = *traktować jednakowo* (1): Przetoż części iego [*Chrystusa*] wlańney z ludźmi świętymi w rozdział łąpólny nie łądździemy. *WujJudConf* 58v.

**3. Podział na wyodrębnione fragmenty tekstu; struktura tekstu; distinctio Vulg (18)** : Płałterz Dawidá [...] teraz nowo ná piołneczki po Polku przełożony/ á według Zydowskiego rozdziału ná pięcioro kłaż rozdzielony. *LubPskt*, T; *BiałKat* 43v; *BudBib* I 236; Wianek/ żadną rzeczą rozny nie iest od Płałterzá iedno rozdziałem/ y krotkością. *LatHar* 508; iáko iest oná divizia kędy Státut dzielá *in personas, res, et actiones* [...]. Abowiem tákiego łąpořobu rozdział cieśnieyży iest nád rzecz która nie dzielić ma. *SarnStat* \*6.

*rozdział czego* (9): *Leop* 4.Esdr 12/8; *BibRadz* 4.Esdr 12/8; *KuczbKat* 10, 295; Rozdział tch pirowyżych kłaż o obyczáioch/ á oczem [!] ma mowić dáley. *ModrzBaz* 9v *marg*; *MWilkHist* A4; *WysKaz* 3 *marg*; WIZERVNK Y ROZDZIAŁ STATVTV NOWOWYDANEGO, NA kłztałt dwunaście tablic *SarnStat* \*5; *PowodPr* 6; [*GilPos* 217v *marg*, 231 *marg*].

*rozdział na co* (1): iż tu w Hiwreyfkich Bibliach niemaż takiego rozdziału ná wtora kłażę [*kronik*] *BudBib* I 236.

*rozdział czyj* [= *przez kogo dokonany*] (2): Ale iuż tákowym przyczynam w wtorey części/ według rozdziału náłzego/ łązerzey nie z piłmá ś. przypátrzymy. *PowodPr* 15, 47.

*Szereg*: »wykład i rozdział« = *interpretatio et distinctio Vulg* (2): oznáym mnie łądze twemu wykład/ y rozdział widzenia thego *Leop* 4.Esdr 12/8; *BibRadz* 4.Esdr 12/8.

**4. Konflikt, waśń, niezgoda; różnica zdań (6)** :

*rozdział między kim* (3): Chryłtus rozdziałow między brácią czynić niechciał. *SkarKazSej* 675b, 675b *marg*, 684a.

*W połączeniu szeregowym* (1): przy ktorym [*Piotrze św.*] po wlytkim świećie Chrześciánie/ [...] w iedney łą społecności [...] Chrześciáńskiey záchowuią: okrom ktorego rozdziału/ niefnałki y rozerwánia być muřą *SkarJedn* 153.

*Szeregi*: »niezgoda i rozdział« (1): Bo gdzie niezgodá y rozdział/ [...] tám iest vpadek kroleřtwá *SkarKazSej* 683b.

»rozdział i roztyrk« (1): Przekłety iest táki rozrywác y buntownik/ ktory rozdziału ty y rořtyrki w mieście ták zgodnym [...] czyni. *SkarKaz* 634b.

**III. To, co oddziela (4)** :

1. *Granica, linia odgradzająca (o ziemi, terytorium) (2)* : Limitatio, Definitio, circumscriptio sive distinctio – Rozdział graniczny, przegroda. *Calep* 605a.

*Szereg*: »granica i rozdział« (1):Kędy do gránice y rozdziału Płot, Rzéká, należy: pátrz w tych Tytuléch, Státutów włálnych *SarnStat* 470.

2. *Przecinek, znak interpunkcyjny; comma, distinctio, interpunctio, interpunctum Calep (2)* : Interpunctum, Distinctio, interpunctio – Rozdział przez punkti. *Calep* 554a, 220b.

**IV. Cecha i jej ocena: rozróżnianie (rozróznienie), klasyfikacja; różnica; różnorodność; distinctio Vulg, Modrz, Calep; divisio Vulg, Calep; differentia, discrimen, separatio Calep (91)** : *BartBydg* 68b; Summá wśyftkich praw wedle rozdziału wyślzey opifánego. *GroicPorz* a4v; *KrowObr* 208 [2 r.] 209; Krol ieden w Polńce iest/ dzielony być nie może: ále poddány/ infzy iest Duchowny/ infzy Swiecki. (*marg*) POLłki rozdział. (–) *OrzRozm* V2; Y przyłożyłem serce swe ktemu ieszczę/ ábych poznał mądrość/ á zrozumiał rozdziałom/ ktore sie dzyeią ná zyemi [ut ... intelligerem distentionem quae versatur in terra Vulg *Eccle* 8/16]. *BielKron* 81; *GórnDworz* D3v; *GrzepGeom* D3; *NiemObr* 83; A co gorłzego/ nie máłz rozdziału w Státucie ktora *actio Criminalis*, á ktora *civilis GórnRozm* H4, E2; *Calep* 329a, 334b; Do obiáfnienia tego contractu, trzebá wiedzieć y rozumieć on rozdział, iáko dzielá *damnum ante moram, post moram. SarnStat* 1271, 1271; [áby [kaznodzieje] rozdział závűze chowali w rozmowach/ ináczey sie w pothocznych/ á ináczey [...] w Boskich wflugach [práwowáli *GilPos* 78 (*Linde*); Spráwiedliwi y niespráwiedliwi/ zli y dobrzy/ tu ná swiecie y po smierci Rozdział máią *GilPos* 256v (*Linde*)].

*rozdział kogo, czego [w tym: pl (14)] (18)*: Regeřtr ten [...] telko główny rozdział wśyftkich zioł kthore íą w tych księgach w sobie zawiera *FalZioł* †, [\*8]; *KrowObr* 71 [2 r.] Vu; A tákże w tey íftności ty to wśyftki gwiazdy/ Są dziwnie rozdzylone (*marg*) Rozdział gwiazd y przezwifká. (–) *RejWiz* 148, Dd2; *OrzRozm* D4; *BielKron* 7v *marg*, Llll2v; *GrzepGeom* Dv; O małżeństwie y dziewictwie czytay Páwłá święthého, j. *Corint*:7: thám lye náuczył y rozdziału y zacności obudwu ítanów *BiałKat* 373v; *ModrzBaz* 73v; *Oczko* 1, 5v; *GórnRozm* H4; przypominam tu on rozdział íądów Królewńkich czworáki. Iedno zowá *iudicium sapiens et prudens*, [...] Drugié *iudicium* zowá *feuerum* [...]. Trzećie *iudicium misericors* [...]. Czwarté *iudicium Aequitatis SarnStat* 1262; *SkarKaz* 313a; [*HerbOdpow* L2v].

*rozdział kogo, [czego] od kogo, od czego (3)*: tymże drudzy pořtepkem zánimi [*historykami*] pífáli niemáiąc rozdziału Sármatow od Germániey to iest Niemcow. *BielKron* 336v; *NiemObr* 83; *SkarKaz* 608b. Cf »czynić rozdział«.

[*rozdział kogo albo kogo*: Nie máłz rozdziału [*Non enim est distinctio PolAnt Rom* 10/12; niemáłz rozności *BudBib* ] Zydowiná álbo Greczyná/ bo tenże Bog iest wśyftkich *GilPos* 78v (*Linde*).]

*rozdział miedzy kim [w tym: pl (3)] (5)*: *BibRadz* I 138c *marg*; Ale iż iest ten rozdział miedzy námi/ y ítopnie miedzy ítany: ia mnimam wiele inych przyczyn być do tego *GórnDworz* D3; A iż w tey Ewányeliey s. czworáki rodzaj ludzi Pan Kriřtus nam przed oczy przekłádác raczy/ ktorzy słucháli y słucháią/ y potym słuchác będą świętych słow á náuki iego [...]. Bo závűdy iákoż od poczátku światá ten czworáki rozdział miedzy słucháczmi słowá Bożego okazował sie *RejPos* 62; *NiemObr* 83. Cf »rozdział miedzy sobą mieć«.

*rozdział między kim, między czym a (i) (między) kim, czym (8)*: Gdy [Demokryt] był pytan iaki ieft rozdzał między ludzmi á zwierzęti, odpowiedział, rozumnie wymyślać. *BielŻyw* 65, 8; gdyż nie koždy tżłowiek zna/ iakowy ieft rozdzał między Bogiem/ á między Dijáblem/ między łłowem Bożym/ á między łłowem ludzkim *KrowObr* C2, 209; bo dármo przyłzedł [martwo urodzony] ná fwiát/ á bierze fie ku ciemnościam [...]. Nie widział łłóńcá/ áni poznał rozdziału między złym y dobrym. *BielKron* 80v. Cf »uczynić rozdzał«.

[*rozdział w czym*: Bywa y czás [!]/ którego do wnętrznéy woyny przychodzi/ zá którą rozdzał żaden w rzeczách nie zoftáie *SenekaGórn* 50 (*Linde*).]

*rozdział czyj* [= przez kogo dokonany] (2): *OrzRozm* L2; Pámieyta myłz też ná on rozdzał Páńłki/ iáko ná dwoie pod figurámi łzalonych á mądrych dzyewic/ łtany náłze rozdzyláć raczy. *RejPos* 343.

*Zwroty*: »[czym] rozdzał między sobą mieć« = *różnić się czymś* (1): [*Persowie*] Ięzyká dził Tátárłkiego iáko y Turcy vżywáią/ fektę Máchometowę trzymáią/ tylko niektorym záchowáním rozdzał między łobą máią. *BielKron* 267v.

»(u)czynić rozdzał« [w tym: [*czego od czego*], *między kim, między czym a (między) kim, czym* (3)] = *ponere divisionem Vulg* [*szyk zmienny*] (6): Vmieyże rozdzał vtzynić/ między dobrym/ fwiętym/ nápominánim [...]: A między złym/ grzełznym *KrowObr* C3v; tze mużeł [...] vtzynił rozdzał między Iednatzem y przytzyńcá Pánem Iezu Kryłtułem/ á między inłzými Iednatzámi y przytzyńcámi ludzmi vmárłymi? *KrowObr* 208, 201, 208; *Leop Ex* 8/23; *WujNT* 16; [Y przeto Ian łam rozdzał czynił záwždy krztu łwego od Chriłtułowego *BiałPos* 57 (*Linde*)].

*Szereg*: »rozność a rozdzał« (1): (*nagł*) Rozność á rozdzał praw [*varietas et distinctio legum*]. (–) DO tego przyłzło/ że iuż o rozności praw mowić mamy. *ModrzBaz* 73v.

**a.** *O osobach Trójcy Św.* (6) : [Tákeć też Chryłtus mowíac: A o onym dniu [*Sądu Ostatecznego*] żadzien niewie [...] iedno łam Oćiec [...]. A iż bez rozdziału po prołtu mowíł/ że y Syn niewie/ iefliby z rozdziałem iákiem miáło to być rozumíáno/ tedyby nieodćiał przyczyny błádzienia/ áleby iá dał *PiotrGonSyn* 67v.]

*rozdział kogo (pl)* (2): tedy to napierwey [...] iáko grunt prawdy/ włzyłcy wierzyć máią/ Czego nas Bog łam náuczyl/ o iedności Boskiej iłtności/ á rozdziale trzech perłon *KuczbKat* 9, 15.

*rozdział czego (pl)* (1): W tych tedy trzech perłonách/ poniewáż niegodzi łie ábyłmy co roznego á onym niepodobnego myłłić mieli/ tedy po rozdziale tylko ich włáłności/ zrozumieć ie bęđziemy mogli. *KuczbKat* 15.

*rozdział między kim a (i) (między) kim* (3): bo wiedział o Iednym Bogu Oycu z zakonu/ prze tho rozdzał dżierzał między onym Bogiem Oycem/ y między Kryłtułem *GrzegRóżn* L3v; *CzechRozm* 12v; *NiemObr* 106.

*Szereg*: »rozdzał abo roznica« (1): [...] vkázuiác rozdzał ábo roznice między oycem y łynem: nie perłonalem tylko/ [...] ále realem *CzechRozm* 12v.

**b.** *O boskiej i ludzkiej naturze Chrystusa* (6) : wiele ich ieft ktorzy [...] myłá fie wielce/ mniemáiac áby to iuż tá záwždy miáłá być perłoná Kriłtułowa vniżona/ áni myłá o tym rozdziale *SarnUzn* F4; *NiemObr* 103, 107, 108, 138; [Przeto nic nie wáży taki rozdzał/ poniewáż o takim Chriłtułá

dzieleniu/ na Boga y człowieka/ także y o przemienieniu ducha w człowieka y piśmo ś. zgoła nic nie wie *BudArt* N5].

*Szereg*: »rożność abo rozdział« (1): Kálwin [...] powieða iż w Bożey Iłtności ieft nieiáka rożność abo rozdział *GrzegRóżn* I2v.

**c. O Piśmie Św. (24)** : Ten rozdział nie ieft rozny od onego pierwżego łamą rzeczą/ choćiaż ie łowy zda być od niego y rozny y iemu przeciwny. (-) A iáko to? (-) Iż dzieli [*Pismo Św.*] ná rzeczy ku nabożeństwu należące [...]. A potym dzieli ná rzeczy ładowe abo prawne/ á ná obyczáie [...]. (-) A coż mniemałz/ dla czego tákiego rozdziału vżywáią? *CzechRozm* 97v; iż ci ludzie zápamiętáli/ [...] ważą ie w nośić rozdziału thákiego miedzy ludzi/ ktorego Bog łam w łowie łwym nigdy nie oznaymił *CzechRozm* 100, 97v [2 r.], 98, 98v [2 r.].

*rozdział czego (11)*: ten ich rozdział kłiąg Moyżelzowych/ nie do końcá dośtáteczny ieft *CzechRozm* 96v, 97v, 98, 99, 100, \*\*2, \*\*3. Cf *Wyrażenie*.

*rozdział czyj [= przez kogo dokonany] (6)*: Okazałes iż ten rozdział ich Bog [*lege*: Bogu] ieft przeciwny *CzechRozm* 100, 96v, 98, 99 [2 r.], 100.

*Wyrażenie*: »rozdział [czego] na [ile] części« (4): Stáry rozdział zakonu ná trzy części iáko niektorzy wierni vważáli *CzechRozm* 98v *marg*; Nowy rozdział zakonu ná dwie części ná co wynálezion. *CzechRozm* 99 *marg*, \*\*2, \*\*4v.

#### **V. Obiekt konkretny (2) :**

**1. Rozdwojenie na końcu, wgłębienie, rozszczepienie (o chrzóstce nosa) (1)** : ktora [*chrzóstka na końcu nosa*] gdi nie będzie iuż ołthra albo koncážata, ale rozdwoiona tak iż palcem on rozdział może być namaczan, pewne znamię ieft [...] nie czałosci *GlabGad* N8v.

**2. Bieg, strumień wody (1)** : Iáko rozdziały wod [*divisiones aquarum*]/ ták ferce krolewłkie w ręce Páńłkiey *Leop Prov* 21/1.

*Synonimy*: **I.2.** rozdanie; **II.1.a.a.** głowa, kapitulum, kapituła, kaput; **4.** rozrywka; **III.1.** granica, kopiec, miedza, słup, znak.

#### **Cf 1. ROZDZIELENIE, ROZDZIELNOŚĆ**